

האזינו (283)

עדות על קבלת התורה

הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶדְבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי פִי (לב. א)
 פירש רש"י: "הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם" שאני מתרה בהם
 בישראל, ותהיו אתם עדים בדבר... ולמה העיד בהם
 שמים וארץ? אמר אני בשר ודם, למחר אני מת, אם
 יאמרו ישראל לא קבלנו עלינו הברית מי בא ומכחישם,
 לפיכך העיד בהם שמים וארץ, עדים שהם קיימים
 לעולם. ועוד, שאם יזכו יבואו העדים ויתנו שכרם,
 והגפן תתן פריה, והארץ תתן יבולה והשמים יתנו טלם,
 ואם יתחייבו תהיה בהם יד העדים תחילה, ועצר את
 השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה,
 ואח"כ ואבדתם מהרה ע"י האומות. הקשה ה"כלי יקר",
 לכאורה פלא, מה הכוונה שהשמים והארץ יהיו עדים,
 וכי יש להם פה להעיד? אלא ביאר, אמרו רבותינו על
 הפסוק "יום השישי", לומר שכולם תלויים ועומדים עד
 יום שישי בסיון, אם יקבלו ישראל את התורה מוטב ואם
 לאו יחזור העולם לתוהו ובוהו. ומאחר ואנו רואים שהם
 קיימים ולא חזרו לתוהו ובוהו, וזה מופת חותך שקבלו
 ישראל את התורה. וזו העדות של השמים וארץ, שהם
 קיימים לעולם, כי קיומם מעיד על קבלת התורה.

ספר "אוצרות התורה"

יַעֲרֹף פֶּמֶטְר לְקַחֵי (לב. ב)

דברי התורה הקדושים כמוהם כגשם, מה גשם בשעה
 שהוא יורד עדיין אין רואים את השפעתו על הצמחים,
 ורק לאחר זמן כאשר השמש מגיעה מאחורי העננים
 וזורחת על האדמה, אזי רואים את תוצאות הגשם, כך
 גם דברי התורה, אף כי בשעה ששומעים אותם אין
 מבחינים מיד בהשפעתם, בכל זאת סופם לעשות את
 פעולתם.

ספר "מענה של תורה"

פִּי שֵׁם ה' אֶקְרָא הָבוּ גִדְל לְאִלּוּקֵינוּ (לב. ג)

בפסוק זה יש בו ז' תיבות, רמז לשבעה ימים שקורים
 בתורה: שני, חמישי, שבת, ראש חודש, חולו של מועד,
 יום טוב, יום הכיפורים. יש בפסוק כ"ה אותיות, לרמז
 למספר מנין העולים לתורה. דהיינו, שלושה בימי חול
 ובשבת במנחה, ארבע בר"ח ובחולו של מועד, חמשה
 ביום טוב, ששה ביום הכיפורים, שבעה בשבת, שהם
 ביחד כ"ה. נמצא בפסוק זה נרמזו הן הימים בהם
 קוראים בתורה הן מספר חילוקי העולים לתורה,
 ככתוב: "פִּי שֵׁם ה' אֶקְרָא", רמז לקריאת התורה.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"

כל דרכיו של הקב"ה משפט

**הַצֹּר תָּמִים פָּעֵלוּ פִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט א-ל אֲמוֹנָה וְאֵין
 עֹל צְדִיק וְיִשְׁרָהּ הוּא** (לב. ד)

תשלום השכר במקום קבוע: רש"י מפרש: "א-ל-
 אֲמוֹנָה", לשלם לצדיקים צדקתם לעולם הבא, אף על פי
 שמאחר את תגמולם, סופו לאמן את דבריו, ואין עול,
 אף לרשעים משלם שכר צדקתם בעולם הזה. לפי רש"י
 "אֲמוֹנָה", הוא מלשון נאמנות. כמו שאומרים לאדם
 להמתין עד שיגיע הזמן לשלם לו שכרו, כך אומרים
 לצדיקים להמתין, מאחר ותגמולם יגיע בעולם הבא,
 וסופו של השי"ת לאמן את דבריו. מדוע באמת משלם
 השי"ת לרשעים את שכרם בעולם הזה ואילו לצדיקים
 משלם הוא בעולם הבא? המהר"ל כתב הסבר מענין,
 הצדיק מהותו עשיית מעשים טובים. זוהי קביעות
 מעשין כל העת, ועל כן נותנים לו שכרו במקום קבוע,
 בעולם הבא. לעומת הרשע, גם אם הוא עושה מצוות,
 הרי זה עראי, בדרך אגב לכן את שכרו הוא מקבל במקום
 עראי בעולם הזה.

ספר "יחי ראובן"

זָכַר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שְׁנוֹת דֹּר וָדֹר (לב. ז)

פשוטו של מקרא מתייחס אל כל הדורות ועל כל
 המעשים הנעשים בעולם, מאחר שבכל הארץ משפטי,
 ומשפטי ה' ודאי נעשים על פי התורה, על כן כשם
 שצריך להבין דברי תורה ולהעמיק בהם, כך יש
 להתבונן בכל המאורעות המתרחשים בעולם, ולמצוא
 יסודם על פי משפטי התורה. ברם לא יסמוך האדם על
 בינתו, כיון שדעתו קצרה מלהבין דעת עליון. אלא צריך
 לשמוע לדעת רבותינו ז"ל, כפי שהנחילו לנו בתורה
 זְקֵנֶיךָ וַיֹּאמְרוּ לָךְ.

יש לדעת כי הציר עליו מסתובבת הנהגת ה' בבריאה,
 הוא כלל ישראל "בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם,
 יצב גבולות עמים למספר בני ישראל". שהרי מובן כי
 כל היצורים בבריאה נבראו לכבוד השי"ת לעשות רצון
 קונם. ומכל סוגי הנמצאים, העיקר הוא המין האנושי.
 ומהמין הזה העיקר הם כלל ישראל, שהם חלק ה'
 ועבדיו. ואף שהם מעט מכל העמים, אבל כך טבע ה'
 בבריאה שהפסולת מרובה מהאוכל. עכו"ם מרובים
 מישראל גופא, הלויים, השבט הנבחר, הם המעט. נמצא
 שתכלית הבריאה הם כלל ישראל, וכל אשר מתרחש
 בעולם, הוא למען ישראל, אף כי דעתנו קצרה מלהבין
 זאת.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" בשם רבי אלחנן וסרמן

יִצְרָנָהּ וְאִישׁוֹן עֵינֶיהָ (לב. י)

יש לנצור את העין לבל תראה דברים שאסור לראותם, כשם ששומר אדם על אישון עינו לבל ינזק. מה האישון עיקרה של העין הוא, כך העין עיקרו של האדם היא ועליו לנצור אותה היטב. **ספר "מענה של תורה"**

כְּנָשׁוֹר יַעִיר קִנּוּ... יִפְרֹשׁ כְּנָפָיו וְקָחָהּ (לב. יא)

פרש"י, הנשר נושא את בנו על כנפיו, כי אומר: מוטב יכנס החץ בי ולא יכנס בבניי, וכן הקב"ה הפריד בענן בין ישראל למצרים וקיבל את החיצים ואבני הבליסטראות שזרקו עליהם המצרים וה"חידושי הרי"ם" פירש בדרך נוספת, דאיתא במכילתא בשעה שהיו ישראל על שפת הים, היו נתונים בדין, אם להנצל או להיאבד עם מצרים, והמלאכים טענו: הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז, אך הקב"ה הצילם מכל המקטרגים. ועל זה אמר הקב"ה: מוטב יכנס החץ בי, מוטב שיהיו עלי קושיות (מדוע הם עדיפים מהמצריים), ואל יכנס בבניי, ולא ינזקו בני ישראל.

ספר "שיח הפרשה"

סוד הבדד ישראל

ה' פָּדָד יִנְחֶנּוּ וְאִין עָמֹ אֶל נֶכֶר (לב. יב)

כלל ישראל כולו הוא בסוד הבדד כך הם תמיד מתברכים "הן עם לבדד" (במדבר נג. ט) ובברכה (לקמן לג. כח) "וישכן ישראל בטח בדד", זה סודו של כלל ישראל אותו קיבל מהאבות הקדושים להפרד לגמרי מאומות העולם להיות נטוע בקדושה עליונה. יסוד גדול אמרה לנו התורה כאן, התורה מעידה על עם ישראל כי בשורשו הטבעי שונה הוא מאומות העולם ואינו יכול להתערב עמהם יחד ואפילו אם ירצה להתערב עמהם לא יצליח, שכן הצלחת ישראל היא רק בבידוד גמור מהגויים. **ספר "לתחך עליון"**

אם ריק, מכם הוא ריק!

פִּי לֹא דָבָר וְרֵק הוּא מִפֶּם (לב. מז)

אם ריק, מכם הוא ריק (ספרי עקב. יב). הרשע, שאינו חפץ בקיום התורה והמצוות, מבקש לעורר את הרושם כי לאדם נאור כמוהו אין המצוות מתאימות עוד. עבור 'ראש גדול' כמוהו, התפילין קטנות מדי. אבל אמת הפוכה היא, אמר ה"חפץ חיים": הרשעים, הם אלו שהצטמקו והתכווצו, וראשם נהיה כה זעיר עד שהתפילין נשרו ממנו. משל למה הדבר דומה, לאדם שתפר חליפה אצל חייט מומחה, כעבור זמן הגיע אוחו את מכנסיו בשתי ידיו וקובל: ראה נא, החליפה גדולה ממדתי! מתובנן החייט ואומר: אבקש את סליחתך, החליפה תפורה היתה לפי מדותיך, כשקיבלתי אותה נראתה עליך נהדר, אתה הוא שכחשתה ורזית. זהו שדרשו חז"ל: "פִּי לֹא דָבָר וְרֵק הוּא מִפֶּם", אם ריק הוא מכם הוא ריק, ובכם האשמה תלויה!

ספר "ומתוך האור"

הלכה: שמיטת כספים: טעמי המצוה

כתב ספר "החינוך": שמיטת כספים גם כן אחר אותו טעם של שמיטת קרקע, נמשך, ללמד נפשנו במידות המעולות, מידת הנדיבות ועין טובה, על ידי שנוותר על ממוננו, נקבע בלבבנו הבטחון הגדול בה' ברוך הוא, שהוא מוריש ומעשיר והכל מאתו יתברך, ואז ?תכדר נפשנו לקבל טוב מאת אדון הכל. והוסיף החינוך: וגם נמצא מזה גדר חזק ומחיצה של ברזל להתרחק מאוד מן הגזול ומן החמדה בכל אשר לרענו, כי נישא קל וחומר בנפשנו לומר אפילו הליתיו ממוני והגיעה שנת השמיטה אמרה התורה להשמיט (בין לגירסא אחרת ביר) המלוה, שלא לגזול ושלא לחמוס משלו לא כל שכן שראוי לו להתרחק עד הקצה האחרון עכ"ל.

ספר "שמיטת כספים ופרוזבול"

פתגם: אין אדם מוצא מחוצה לו את אשר אינו קיים בתוכו.
ספר "שמחה"

חקירה: טובת הנאה לדעת שהיא ממון

משום שזכותו לתת, או משום שיכול למכור את זכותו לתת. (פרי משה קניינים מא-ב) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: עבד ואדון

רבי צבי הירש מדזיטשוב נכנס פעם אצל החוזה **מלובלין** לקבל ממנו ברכת פרידה עם שובו לביתו. באותו מעמד ביקש רבי צבי הירש מהחוזה, להלוות לו סכום כסף מסויים להוצאות הדרך. נתן לו החוזה את מבוקשו, והוסיף ואמר: עכשיו ר' הרשלי שייך לנו, שכן נאמר: עבד לווה לאיש מלוה. השיב לו רבי צבי הירש: לא כי אלא להיפך, שכן אמרו חכמינו בקידושין: "הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו" **ספר "חד וחלק" חלק ג' (דף קנו)**

שבת שלום, חג שמח

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא, אליהו בן זורה קטי, אברהם בן רבקה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, סשא בנימין בין קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליהו, ריש'ירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ולציפורה לידיה בת רבקה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, משה בן מזל פורטונה, אליהו בן זורה

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr